

Konu : Firmanın, Çalışanının Vefatı Dolayısıyla
Varislerine Ölüm Yardımı Ödemesinde Sorumluluğu Nedir?

21.05.2024

SİRKULER (2024/12)

Firmalar, çalışanlarının ölümü nedeniyle mirasçılara ücret, kıdem tazminatı ve ölüm yardımı adı altında ödemeler yapmaktadırlar. Ölen çalışanın mirasçılara yapılan bu tür ödemelerin, vergi mevzuatı karşısındaki durumu aşağıda belirtilmiştir.

A- Ücret Alacağı Adı Altında Yapılan Ödemeler

Gelir Vergisi Kanunu'nun 61 inci maddesinde; **ücret**, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara **hizmet karşılığı** verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler olduğu ve ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmeyeceği belirtilmiştir.

Ücret alacağı adı altında yapılan ödemelerin, Gelir Vergisi Kanunu'nun 23 üncü maddesinde yer alan ve istisna kapsamında değerlendirilen ödemelerden olması halinde söz konusu ücret ödemesi istisna kapsamında değerlendirilmeli, aksi halde **Gelir Vergisi Kanunu'nun 61, 94 ve 103 üncü maddeleri hükümleri çerçevesinde vergilendirilmelidir.**

B- Kıdem Tazminatı Ödemesi

1475 sayılı İş Kanunu'nun 14 üncü maddesinde, işçinin ölümü sebebiyle son bulması halinde işçinin işe başladığı tarihten itibaren hizmet aktinin devamı süresince her geçen tam yıl için işverence işçiye 30 günlük ücreti tutarında kıdem tazminatı ödeneceği, bir yıldan artan süreler için de aynı oran üzerinden ödeme yapılacağı ve **işçinin ölümü halinde yukarıdaki hükümlere göre doğan tazminat tutarının, kanuni mirasçılara ödeneceği belirtilmiştir.**

Buna göre mirasçılara **ödenen Kıdem Tazminatının**, Gelir Vergisi Kanunu'nun 25 inci maddesinin 7 numaralı bendi uyarınca **gelir vergisinden istisna edilmesi**, fazlasının ise ücret hükümlerine göre vergiye tabi tutulması gerekmektedir.

C- Ölüm Yardımı Ödemesi

Yapılan Ölüm Yardımı ödemeleri, Gelir Vergisi Kanunu'nun konusuna girmemektedir.

D- Firmanın, Çalışanının Vefatı Dolayısıyla Varislerine Ölüm Yardımı Ödemesinde Sorumluluğu Nedir?

Vefat eden personelin mirasçılarına **Ölüm Yardımı** adı altında yapılan ve gelir vergisinin konusuna girmeyen ödemeler, veraset ve intikal vergisinin konusuna girmekte olup; bu ödemelerin, **veraset ve intikal vergisine tabi tutulması gerekmektedir.**

Firma bünyesinde çalışmakta iken vefat eden personelin mirasçılarına, herhangi bir sözleşmeye veya kanuna dayanılarak **Ölüm Yardımı** adı altında bir ödemenin yapılabilmesi için anılan Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu'nun 17 nci maddesi uyarınca, **mirasçıların verginin ödendiğine dair vergi dairesinden verilmiş bir belge ibraz etmeleri**, böyle bir belge ibraz edilmediği takdirde, **ödenen tutar üzerinden vergi karşılığı olarak % 5 oranında tevkifat yapıldıktan sonra bakiyesinin ödenmesi gerekmektedir.**

Yukarıda belirtildiği üzere tevkif edilen paranın **en geç bir hafta** içinde bulundukları yerin **mal sandığına yatırmaya** ve keyfiyeti bağlı bulundukları vergi dairesine yazı ile bildirmelidirler.

Aynı maddenin devamında; tevkifat yapmadan para ve senet verenlerle tevkif ettikleri parayı yukarıda belirtilen süre içinde mal sandığına yatırmayanlardan, **tevkif etmeye ve yatırmaya mecbur oldukları paralar** Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre **gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir.**

Ayrıca Tevkifatı yapan ilgili kuruluşların, bu görevleri süresinde yerine getirmeyen sorumlularından, tevkif etmeye ve yatırmaya mecbur oldukları paraların **%10'u oranında ayrıca ceza tahsil olunur.**